

Spis treści

<i>Wprowadzenie</i> Jarosław Derlicki, Wojciech Lipiński	5

Wokół tubylczości. Problemy i definicje

Sławoj Szyrkiewicz <i>Ofiary wewnętrznej kolonizacji</i>	17

Paweł Trzcíński <i>Konstruowanie współczesnej tubylczości — tubylczość jako ideologia i obiekt prawa</i>	27

Maciej Ząbek <i>Prawa człowieka a prawa ludów „tubylczych” w kontekście sytuacji społeczności „rdzennych” i zmarginalizowanych na kontynencie afrykańskim</i>	51

Dagnosław Demski <i>Między kulturą plemienną a chłopską. Warli z Maharasztry w procesie przemian</i>	69

Społeczności rdzenne wobec wyzwań współczesności

Wojciech Bęben <i>Prawo zwyczajowe w Papui–Nowej Gwinei</i>	89

Alicja Pasek <i>Aktualna sytuacja społeczno–kulturowa Indian Kofan ze wschodniego Ekwadoru</i> . .	107

Joanna Lewicka <i>Święty Bieg — jego panindiański charakter i znaczenie</i>	119

Przemysław Bartuszek <i>Indianie Crow w końcu XX wieku</i>	127

Przemysław Hinca <i>Pasterze Uttarańcalu. Pytania o przyszłość</i>	137
Rafał Beszterda <i>Kinnaurowie. Obraz współczesnych zmian społeczności plemiennej dystryktu Kinnaur, Himaćal Pradeś, Indie</i>	147
Anna Urbańska <i>Osiedla uchodźstwa tybetańskiego w indyjskich Himalajach: funkcjonowanie i organizacja</i>	157
Agnieszka Oleśkiewicz–Popiel <i>Postrzeganie świata zachodniego przez młode pokolenie Tybetańczyków urodzonych na uchodźstwie w Indiach i Nepalu</i>	167

W poszukiwaniu nowej tożsamości

Aleksander Posern–Zieliński <i>Przywódcy indiańscy w krajach andyjskich i ich rola w konsolidacji ruchu tubylczego</i>	179
Magdalena Ziółkowska–Kuflńska <i>Elity tubylcze północno–wschodniej Boliwii na przykładzie Indian Chacobo</i>	197
Ewa Nowicka <i>Perspektywy i strategie. Koriacy we współczesnym świecie</i>	203
Robert Wyszynski <i>Rola elit w odrodzeniu narodowym w Buriacji</i>	217
Wojciech Lipiński <i>Rdzenne ludy Jakucji. Myśliwi i profesorowie</i>	233
Jarosław Derlicki <i>Jukagirzy. Psi ludzie</i>	247
<i>Zamiast podsumowania</i> Jarosław Derlicki, Wojciech Lipiński	257
Noty o autorach	261

Noty o autorach

Przemysław Bartuszek — absolwent Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa na Wydziale Historycznym UW. Interesuje się kulturą Indian Crow. Pracuje w Centrum Europejskim UW.

Rafał Beszterda — mgr, asystent w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN w Poznaniu. Zainteresowania naukowe: pogranicze indyjsko–tybetańskie, tożsamość narodowa Polaków pochodzenia niemieckiego w Wielkopolsce.

Wojciech Bęben — dr, pracuje w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UW. Przez 16 lat prowadził badania w Papui–Nowej Gwinei, a od 5 lat w Australii, wśród Aborygenów i wyspiarzy z Cieśniny Torresa. Zajmuje się wierzeniami oraz prawem zwyczajowym.

Dagnosław Demski — dr, pracuje w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie. Prowadzi badania w Indiach i Pakistanie oraz na Białorusi, Ukrainie i Litwie.

Jarosław Derlicki — asystent w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie. Prowadzi badania w Republice Sacha (Jakucja) oraz w Mołdawii i na Ukrainie. Zajmuje się problematyką etniczną.

Przemysław Hinca — mgr, pracuje w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM w Poznaniu. Zajmuje się problematyką etniczną Azji Środkowej i Południowej. Prowadzi badania nad formami gospodarki tradycyjnej i strategiami adaptacji kulturowej marginalnych społeczności górskich pasma himalajskiego Indii i Nepalu. Interesuje się także zagadnieniami antropologii wizualnej.

Joanna Lewicka — absolwentka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UW. Interesuje się kulturą Indian północnoamerykańskich.

Wojciech Lipiński — doktorant w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UW. Zajmuje się problematyką etniczną, prowadzi badania na Ukrainie i w Republice Sacha (Jakucja). W 2002 r. stypendysta Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej.

Ewa Nowicka — prof., kierownik Zakładu Antropologii Społecznej w Instytucie Socjologii UW. Autorka wielu książek z problematyki stosunków etnicznych w Polsce i za granicą. Od 1993 r. prowadzi badania na Syberii: w Buriacji, Jakucji i na Kamczatce.

Agnieszka Oleśkiewicz-Popiel — doktorantka w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM w Poznaniu. Zainteresowania naukowe: antropologia stosowana, adaptacja kulturowa społeczności na uchodźctwie, konflikty etniczne na pograniczu CHRL.

Alicja Pasek — doktorantka w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM w Poznaniu. Zajmuje się Indianami Ameryki Południowej, przede wszystkim w regionie karaibskim. Przygotowuje rozprawę doktorską na temat śmierci w kulturach pierwotnych na przykładzie Indian Karaibskich.

Aleksander Posern-Zieliński — prof., dyrektor Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM w Poznaniu. Zajmuje się studiami etnicznymi, kulturami i społecznościami Ameryki Łacińskiej. Prowadzi badania w regionie andyjskim Ameryki Południowej (Ekwador, Peru, Boliwia).

Sławoj Szynkiewicz — prof. w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie oraz na Uniwersytecie Łódzkim. Prowadzi badania terenowe, m.in. w Mongolii i Chinach.

Paweł Trzciniński — doktorant w Instytucie Socjologii UW. Interesuje się problemami globalizacji kultur lokalnych. Prowadzi badania w Republice Sacha (Jakucja) i na Kamczatce. Przygotowuje rozprawę doktorską na temat ideologii tubylczości.

Anna Urbańska — mgr etnologii i teologii, pracuje w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN w Poznaniu. Zajmuje się etnologią religii, kultem świętych, kultem miejsc, pielgrzymowaniem w kulturze chrześcijańskiej i na obszarze Tybetu.

Robert Wyszynski — dr, pracuje w Instytucie Socjologii UW. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się wokół kulturowej koncepcji grup narodowych. Prowadzi badania w Kazachstanie, Buriacji, Jakucji i Białorusi.

Maciej Ząbek — dr, pracuje w Instytucie Krajów Rozwijających się na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych UW. Prowadzi badania w krajach Afryki i Bliskiego Wschodu. Zajmuje się antropologią polityczną.

Magdalena Ziółkowska-Kuflińska — doktorantka w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM w Poznaniu. Od trzech lat prowadzi badania wśród Indian w północno-wschodniej Boliwii.